

ТЮРКСЬКІ МОВИ

UDC 811.512.1

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.2.1/28>**Ramazanzade A. A.**

Baku Slavic University

THE MEANING OF “YURT//YURD” IN THE OGHUZ GROUP OF TURKIC LANGUAGES

The article is devoted to the analysis of the meaning of the lexemes “yurd/yurt” found in the Oghuz group of Turkic languages in this context. It is noted that the vocabulary of the Turkic languages has rich features. They are characterized by both semantic differentiation and semantic integration, semantic abbreviations and extensions, accompanied by various lexical features. These problems can be approached in the context of the Turkic language family or on the scale of the Turkic language group. The article reveals the significance of ethnolinguistically significant lexemes “yurd/yurt” in the Oghuz group of Turkic languages in a comparative aspect. “Yurd/yurt” is represented as “lexemes”, since the Oghuz group is used in Turkic languages, especially in the phonetic variant “yurt” in Turkmen and “yurd” in Azerbaijani. In the article, one of the important aspects is determined by the fact that the use of these lexemes in the studied languages is accompanied by certain differences. However, their “basic” meaning is not much different, and we find their different meanings in phraseological units, proverbs, and aphorisms. There are concepts in the Turkic languages, the history of which should be considered in connection with the history of the cultural life of the Turks. When we talk about the history of culture, we mean the period after the appearance of “intelligent people”, that is, the “civilized” period of mankind, unlike the previous one. During this period, people, although they are part of nature, began to separate themselves from it as thinking beings. Reflecting on people’s accumulated life experiences, discovering new tools and other means to make their lives easier are one of the main characteristics of people of that era and reflect the way of thinking of ancient people. This factor underlies the differences between ethnic groups and tribes in world civilization. In this context, some words in the lexicon of the ancient Turks are directly related to the terms that we have listed above. In this regard, it is possible to note the lexemes used in modern Turkic languages: “yurt/yurd”, “el”, “gün”, “ev”, “oba”, etc. Interestingly, in the Oghuz group of Turkic languages, along with most of the similarities of these lexemes, we observe certain differences.

This suggests that certain differences in the lifestyle of the ancient Turks, their views on life and the area in which they lived, were also reflected in their language and the semantics of the words they used.

Key words: *homeland, “yurt/yurd”, meaning, semantics, village, house.*

Introduction. This feature is universal and is observed not only among the Turkic peoples, but also among other peoples of the world. In this sense, it is necessary to recognize the existence of differences or small differences and similarities in the semantics of ancient words in the languages of peoples belonging to the same language family.

As we mentioned above, “yurt // yurd” is a confirmation of a different logic in the semantic structure of lexemes, and the difference lies in the issues arising from the lifestyle and thinking of these speakers.

Let’s look at the following proverbs from the modern Turkish language:

1. At kudümüy yurt kudümü, avrat kudümü.

At davası, yurd davası, qadın davası.

Türkler; atlarını, yurtlarını, eşlerini kutsal sayar, onların uğur getireceğine inanırlar. Onlar atlarını, evlerini, arvadlarını müqəddəs hesab edir və xeyir gətirəcəklərinə inanırlar [3]. In this proverb, which perhaps does not attract much attention, we see the role of the horse for the life of the ancient Turks, the homeland for rooting, the birth of a healthy Turks, and the role of the mother – the woman who brings them up. Here, the semantics of “yurd” is one of the three important components necessary for the existence of the Turkic language.

In the Turkish mind, the meaning of the word “yurd” contradicts the meaning of the word “variability”. This contradiction can be seen in the following examples:

1266- *Göçtük yurdun kadri konduk yurtta bilinir. Beğenilmeyip bırakılan yerin ne denli değerli olduğu, yeni yerleşilen yerin kötülüğü görüldükten sonra anlaşılır. Krş. Gelen gidene rahmet okutur. 1266- Hicrət etdiyimiz torpağın dəyəri məskunlaşdığımız torpaqda məlumdur. Bəyənmayən və tərk edilən yer nə qədər dəyərlidir, yeni məskunlaşan yer nə qədər pisdır görüldükdən sonra başa düşülür. Krş. Gəlib gedənlərə rəhmət diləyir* [3].

In the Azerbaijani language, the parallel to this proverb sounds like this: “Köhnə yurdun qədrini, köçdüyn yurdda bilərsən” / “You can appreciate your old homeland in the country where you moved to”. That is, the love of the old homeland and the desire to preserve it play a leading role in this proverb. However, in order for people to exist, develop, and take their place on the historical stage, they must also create the necessary means of livelihood. Based on this worldview, the ancient Turks, including the Oghuz, have a saying:

1540- *İnsan doğduğu yerde değil, doğduğu yerde.*

İnsan doğduğu yeri değil, geçimini sağladığı yeri yurt edinir.

1540- *İnsan doğulduğu yerdə deyil, razı olduğu yerdədir.*

İnsan evini doğulduğu yerə deyil, dolanışığını qazandığı yeri yurda çevirər [3].

A person makes his home not the place where he was born, but the place where he earns his living [3]. In a certain sense, one can agree with this logic. After all, the ancient Turks chose new pasture territories as their homeland in response to global climate change for the development of new settlements and farms. This is a situation that has arisen due to the vital needs of people. Modern Turkmens view the relocation of a village as alienation; this psychological trait is also reflected in the language:

“Oba göçmek – yat bolmak, düypgöter özgermek, yok bolup gitmek. Ba-ay, gyz, ol wagtdan oba göçenini bilmeyärmikä? (B. Kerbabayew). Indi giýewçilige barlyp, urşup- sögüşip ýörülen günlerden oba göçdi ahry. (B. Gulow). – Indi, gardaş, gyz satylan döwürden oba göçdi (T. Taganow).

Kəndə köçmək yad olmaq, kökündən dəyişmək, yox olmaq deməkdir. Ay canım, o vaxt onun kəndə köçdüyünü bilmir? (B. Kərbabayev). İndi günlərlə döyüşdən, döyüşdən sonra nəhayət ki, kəndə köçüb. (B. Qulov). – İndi, qardaş, qız satılan vaxtdan kənd köçüb (T. Taqanov). [10, p. 203]. As practice shows,

the resettlement of the village introduces some innovations into the life of the Turkmen. Two conclusions can be drawn from this:

1. The change of “yurd” causes some changes in people: they adopt the customs and traditions of the tribe they come to and join, and merge into its environment.

2. “Yurd” is a place where a person is formed psychologically, spiritually and socially.

Therefore, the frequent change of homeland is not considered something positive among the Oghuz Turks. Let’s take another example:

Kül dökmədik yeri yok – yaşamadyk, işləmedik yeri yok, belli gapyda yerləmedik, ondan-oña göçüp-gonup yören. Şu üç ýylyň içinde kül dökmədik ýerim galmady (B. Gulow). Gulluk meselesinde onuň kül dökmədik yeri yok («Tokmak»).

Elə bir yer yoxdur ki, külünü səpələməsin – yaşamadığı, işləmədiyi, müəyyən məhəllədə məskunlaşmadığı, ordan-bura köçmədiyi yer yoxdur. Bu üç ildə kül səpmədiyim yer qalmadı (B. Qulov). Xidmət məsələsində elə bir yer yoxdur ki, kül tökməsin (“Toxuculuq”) [10, p. 203]. This example is undoubtedly a mocking saying that arose in later periods of history and concerns the inability of people who have not yet abandoned the nomadic lifestyle to settle in one place. The proverb “One thousand will not hold” in the modern Azerbaijani language also carries the same meaning.

In general, the semantic transformation of proverbs, which once had the meanings of “yurd”, “məskən”, is observed in the Turkic languages. This fact is due to the fact that phraseological units undergo transformation depending on the situation, based on their internal semantics.

Kül-külüne düşmek – bir zadyň yşkyna, hyýalyňa düşmek, bir işi niýetiňe düwmek. Bu günler ejem toý kül-külüne düşüpdi (A. Gurban). Çerkez işanı Üzüyü almağın talaşında olduğundan yuxusu tamam getmişdi (H. Dəryayev). [10, p. 203].

Bir şeyə aşiq olmaq nəyisə xəyal etmək, fikrinizi bir şeyə yönəltməkdir. Bu günlərdə anam matəm içində idi (Ə. Qurban). Çərkəz işanı Üzüyü almağın talaşında olduğundan yuxusu tamam getmişdi (H. Dəryayev). [10, p. 203].

“Kül-külüne düşmek” semantically, the presence of the “ocaq-kül” association in the semantics of the word “kül” reveals the semantics of “kül” in the above example. Here it is used to mean that Turks belonging to a certain tribe are psychologically compatible with each other. In other words, it is an expression that arose as a result of the coincidence of the psychology and customs of the Turks of a certain

country. This point is often overlooked in scientific research on “yurd”.

In general, among the Oghuz Turks, moving to another country was associated with the danger of scattering people. Let's look at another example:

10. *Yurt salyp gitmek – watanyňy taşlap, başga bir ýurda gitmek, ilini terk etmek; gaçyp, tezip gitmek, oturymly ýerini taşlamak, ýitirim bolmak. Geçen jeňde ele ýaragym alyp, Gltmedik-de bolsam uzak ýurt salyp (Ata Köpekmergen). Eger ajaly ýetmedik bolsa, ýurt salyp ýitip gitsin (H. Çaryýew)* [10, p. 203].

10. *Mühacirət etmək vətəni tərək edib başga ölkəyə getmək, yurdunu tərək etməkdir; qaçmaq, qaçmaq, yaşayış yerini tərək etmək, gözden itmək. Keçən döyüşdə silahımı əlimə aldım, Getməsəm də uzaq bir ölkəyə (Ata Köpəkmərgənə) getdim.*

In the Turkmen language, the expression “yurt salyp gitmek” is associated with flight from their native places.

In the Turkish mind, “köçülən yurd” is associated with “ruin”. An example is the Azerbaijani proverb “Lələ köçüb qalib yurdu” (homeland has become an uninhabitable place).

On the contrary, “Vətən tutmaq” turned out to be stronger:

Watan tutmak – mesgen tutmak, mydamalyk oturymly bolmak, yurt tutmak. Sen gideliñ dokuz ýyldyr öteni, Kaýda watan tutduñ, gardaş, Abdylly (Magtymguly). Başga ýerde tutup

Vətən qurmaq məskunlaşmaq, daimi sakin olmaq, məmləkət qurmaqdır. Doqquz il getmisən, Vətəni götürdün, qardaş, Abdulla (Maqtımqulu). Başqa yerdə tutmaq [10, p. 203].

In general, the need for “Vətən tutmaq” for all Turks, not just for Oghuz Turks, coincides with the idea of creating a homeland in a convenient location.

In many Turkic languages, including the Oghuz Turks, there is a semantic parallelism between “Yurd-Vətən”.

For example, in the Turkish language: “Yurtta sulh cihanda sulh”. Mustafa Kemal Atatürk

“Ben yurdumu çok seviyorum”

“Bu yurtta yaşamak güzeldir”

“Benim yurdum her açıdan güçlüdür” [2].

In the explanatory dictionary of the Azerbaijani language, “yurd” is used in the following meanings:

“isim Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası, vatan. 2. Memleket. 3. Bakıma ve barınmaya muhtaç bir grup insanın oturduğu, yetiştirildiği veya bakıldığı kurum. 4. Göçebe Türklerin oturduğu çadır. 5. Öğrencilerin kaldığı, barındığı yer. 6. mecaz Diyar. 7. mecaz Bir şeyin ilk veya çok yetiştirildiği yer, vatan 8. halk

ağzında Yörüklerin yazın veya kışın oturdukları yer. 9. eskimiş Sahip olunan arazi, emlak [2].

In modern Turkish, the lexeme “yurd” is associated with the lexemes: “yurt bilgisi yurt dışı, yurt içi, yurt özlemi, yurtsever, ana yurt, yer yurt, baba yurdu, bakım yurdu, biçki dikmiş yurdu, biçki yurdu, öğrenci yurdu, sağlık yurdu, yaşlılar yurdu, yetiştirme yurdu, yer-yurt”.

Kaya Seval notes that in the Uighur monument “Altun Yaruk” “orun” is used in parallel with “yurd” [7].

According to a study conducted by the Turkish linguist Shukru Haluk Akalin, “yurt/yurd” is used in Turkish to denote a place of residence, dwelling and homeland [1]. In the epic “Kitabi-Dede Gorgud”, the word “yurd” is used in the following meaning:

Yurd/yurt is a word used in the meaning of “ruin” in describing the scene that Gazan khan sees in his destroyed and looted homeland in “The Story of the Looting of Salur Kazan’s House”, as well as in the narrative narrated in his native language: “...Ağban evim dikilində yurdu qalmış (D-44). Vatikan nüsxəsində bu cümlə “Ağban evim dikiləndə yurdum qalmış” (V-57) [7].

The word “yurd” in the sentences does not mean “place of residence, house, dwelling”, but rather “ruins, desolation”. The word “homeland” in the second meaning is also found in the monument to Tonyukuk.

In M. Kashgarli’s divan, the meaning of the word yurt is given as “ruins, remains of a building”. E. Pekarsky notes that in the Yakut language, the word *yurt* is used in the phonetic variant *surt* in the sense of both “dwelling” and “remains of an old dwelling, ruins”.

The word “yurd” in Yunus Emre’s language means “devastation” (“Neçələrün əslin-kökin yurd eyləyüb boza durur”). Traces of the word “ruin” (homeland) have been preserved in the Azerbaijani language: in the Kazakh dialect, the combination “yurt” means “to remain in ruins” [7]. The following meanings of the word “yurd” are recorded in the explanatory dictionary of the Azerbaijani language:

“1 is. 1. İnsanın doğulub böyüdüğü yer, məmləkət, ölkə; vətən. Ey kiçik dəmirçi, duyduğun haqdır; Çalış, yurdun üçün özünü göstər. Ə. Cavad. Həyatimdə safalı bir bağ salacağam mən; Yurdumda bir misilsiz bağban olacağam mən. M. Müşfiq. Hər məktubun öz dili var; Təravəti, istisi var; Çox məktubun sözlərində; Doğma yurdun tustüsü var. R. Rza. Onlar yeni bir ilham və inam ilə xaraba qalmış yurdlarını abad etməyə başladılar. Ə. Məmməd xanlı. 2. Yaşayış yeri, ev, ev-əşik, məskən. Yurdundan olmaq (ev-əşiyindən, yaşadığı

yerindən məhrum olmaq, avara düşmək). – Yurd salmaq – oturmaq, sakin olmaq. Deyirdilər ki, qədimdə [bu kəndə] daş qoyub yurd salan adamın gözəl bir qızı varmış. İ.Hüseynov. // Yaşayış məntəqəsi; kənd, el, oba. Biz düşən yurdun adı Qızılboğaz idi. İ.Əfəndiyev. 3. Körpə evi, uşaq bağçası mənasında. Səyyahlar fabriki gəzdilər. Burada körpə uşaqlar üçün yurdlar, dispanserlər, sənət məktəbləri ... gördülər. Çəmənzəminli. 4. məc. Bir şeyin çox olduğu yer. Qəhrəmanlar yurdu. ♦ Yurdda qalan məc. – hamıdan geri qalan. [Badam xala:] Yurdda qalan elə sənənlə mən imişəm. Kursda arvad nə qədər... Mir Cəlal” [5, p. 568].

In our opinion, this explanation covers the narrow meaning of the word “yurd”. The semantics of the concept of “doğma yurdum / my native land” could not be reflected in this explanation. The concept of “yurd” expresses the full and broad meaning of the words “Ana Vətən” / “Doğma yurd”, “Doğma Vətən”, “Doğma yurd”.

When every Azerbaijani says “Vətən” – it means every inch of it, and “yurd” has become the epitome of the concepts of homeland, home and monastery:

El bilir ki, sən mənimsən,
Yurdum, yuvam, məskənimdən,
Anam, doğma vətənimdən!
Ayrılarımı könül candan?
Azərbaycan, Azərbaycan! [11].

In other words, although the concepts *elim*, *günüm*, *obam* are used side by side, “my relatives” and “my place” find their place in the synonymous series of these words. In the ancient Turkic dictionary, “elim künüm” is written in the form “el kün”. In general, the feeling of unity and solidarity is very strong in the Turkish mind. Therefore, the greetings “my relative, my brother, my friend, my family” form the basis of this unity.

In the modern Azerbaijani language, “yurd” means *Mother, Homeland*. Such a harmonious arrangement of words with similar meanings unites them around the “yurd”, and such a harmonious arrangement of words expresses the integrity and completeness of the Turks.

In S. Rustam’s poem “Vətənimin seyrinə çağırıram elləri” the word “Vətən” is united around the common semantics of the words “el, gün, məskən”, as in S. Vurğun:

Vətənimin seyrinə çağırıram elləri,
Sərvət görmək istəyən Azərbaycana gəlsin!
Bəzənib başdan-başa şəhərləri, kəndləri
Cənnət görmək istəyən Azərbaycana gəlsin! [9].

In our Ashug literature, this nuance is somewhat expanded – in combination with the social factor, it becomes a representative of the “Vətən” in a broad sense:

Xəzan bilməz bahar kimi
Çiçəklənir ana yurdum, ana yurdum.
Xalqımızın qüdrətilə
Dönür gülüstana yurdum!
Refrain:
Ana yurdum, ana yurdum
Ana yurdum, ey!
Qurbanam sana yurdum, sana yurdum

Mehriban ana yurdum! [4]. In the melody of this poem, the melody, because it is so strong, repeats “Ana yurd” / “Motherland” and becomes an expression of the meanings of “Azərbaycan – Vətən”.

Summing up the above explanation, it can be determined that in the Azerbaijani consciousness “yurd” has a synonymous meaning with the concepts of “Ana Vətən -Azərbaycan”, “El, gün, məskən”.

But is there a connection between the meanings indicated in the etymology of the word “yurd”? It is difficult to find a definite answer to this question. Because the formation of the word “yurd”, its use in the language of the ancient Turks and the expansion of its meaning go back to deeper layers of history. Let’s look at some comments about this.

In modern Turkic languages, “yurd” exists with phonetic changes as yurd~yurt~yort~yurt~kurt~çurt~sürt~şurt~şort. According to modern researchers, the original meaning of this word was “the place, the space where you live” [8, p. 958].

Summing up the research conducted by Shukru Haluk Akalin on the word “yurd”, he supports the following etymological idea:

“Türk Dilinin Etimolojik sözlüğünün baskısı aşamasında Leksika’nın yayımlanması üzerine buradaki katkılardan yararlanamadığını eserinin “Açıklama” bölümünde belirten Eren, ikinci baskısında yeni katkı ve gözlemler içeren bu kapsamlı kaynaktan yararlanacağını yazar. Türk dilinin söz varlığını ayrıntılı bir biçimde ele alan Leksika, yurt sözünün gelişimini şüpheli de olsa, Kononov’un görüşüne dayandırarak vermiştir: *yu:rt’? <*juru:t <*joru:t [10, p. 490].

It is noteworthy in this quote that the word “yurd” is associated with the concept of movement and displacement.

Shukru Haluk Akalin also provides a real etymological analysis. This is regarding Bayram Ahmadov’s opinion:

“B.Əhmədov “yurd”, “yer” sözü və “qohum” sözlərinin mənşəyi ilə bağlı lakin son samitin mənşəyi qaranlıq qaldığından bu izahat belədir mübahisəli olduğunu göstərir. Orijinal söz bəlkə də retrospektiv ifadədir. Əhmədovun /ot/ formasını izah etməsə də, “oturmakk” fəlinin qalıqları

hələ də qalmaqdadır fikri ilə əlaqələndirməyə çalışdı” [1].

Thus, in Turkology, the word “yurd” is mainly semantically related to the words “yürümək, yurmaq” and “yer”. “Yurd” refers to both a place and a place that is being searched and walked around. We observed this in the explanation given above. Both versions of the word “yurd” are close to the truth.

Conclusion. The conducted research leads to the conclusion that although the Oghuz group “yurd” has undergone some phonetic differences in the Turkic languages, semantically it expressed very similar meanings. Especially in proverbs, phraseological units, and in modern literary language, it can be said

that if we ignore some exceptions, it means that they are probably carriers of the same semantics.

The concept of “yurd” is a carrier of certain psychological features characteristic of Turks in the Oghuz group of Turkic languages. If this point becomes a special area of research, it will be useful for many scientific aspects.

In modern times, the concept of “yurd” has acquired new meanings due to the expansion of people’s worldview, the development of literary language, and the growth of people’s life practice. The associations *yurd-vətən*, *yurd- yaşadığın məskən*, *yurd-ev*, *yurd-ocaq*, *yurd-kül* reflect the semantic hierarchy of this concept.

Bibliography:

1. Akalın Ş.H. Kelimelerin köküne yolculuk: yurt. *Türkologiya*. Bakı, 2018, № 2. S. 36–46.
2. Akif Ersoy. Yazılar. URL: <https://www.haberturk.com/htyazar/mehmet-akif-ersoy-2548> (erişim tarihi: 22.02.2025)
3. Aksoy Ö.A. Atasözleri ve deyimler sözlüğü: 2 Deyimler sözlüğü. İstanbul, Inkılap kitap evi, 2023. 708 s.
4. Aşıq Pənah. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2ycBzLcPEMQ> (erişim tarihi: 17.01.2025)
5. Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti / red. Ə.Orucov. Bakı, Elm, 1980. 576 s.
6. Clauson G.S. An Etymological Dictionary of Pre-thirteenth Century Turkish. Oxford, 1972. 1034 p.
7. Kaya C. Uyurca Altun Yaruk (Giriş, Metin ve Dizin). Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2021. 1014 s.
8. Kitabı-Dədə Qorqud ensiklopediyası: I cild. Bakı, Yeni Nəşrlər Evi, 2000. 622 s.
9. Rüstəm S. Seçilmiş əsərləri. Üç cildə. I cild. Bakı, “Şərq-Qərb”, 2005. 256 s.
10. Türkmen dilinin Frazoloji sözlüğü. Aşqabat, 2013. 203 s.
11. Vurğun S. Azərbaycan. URL: <https://portal.azertag.az/az/node/18458> (erişim tarihi: 12.01.2025)

Рамазанзаде А. А. ЗНАЧЕННЯ «ЮРТ//ЮРД» В ОГУЗЬКІЙ ГРУПІ ТЮРКСЬКИХ МОВ

Стаття присвячена аналізу значення лексем «юрд/юрт», які у огузської групі тюркських мов у цьому контексті. Наголошується, що лексика тюркських мов має багаті особливості. Їх характерні як семантична диференціація, і семантична інтеграція, семантичні скорочення і розширення, що супроводжуються різними лексичними особливостями. До цих проблем можна підходити у контексті тюркської мовної сім'ї чи масштабі тюркської мовної групи. У статті розкрито значення етнолінгвістично значимих лексем «yurd/yurt» в огузській групі тюркських мов у порівняльному аспекті. *Yurd/yurt* представлено як лексеми, оскільки огузська група вживається в тюркських мовах, особливо в фонетичному варіанті *yurt* в туркменському і *yurd* в азербайджанському. У статті один із важливих аспектів визначається тим, що вживання цих лексем у досліджуваних мовах супроводжується певними відмінностями. Проте їхнє «основне» значення не сильно відрізняється, і ми знаходимо їх різні значення у фразеологізмах, прислів'ях та афоризмах. У тюркських мовах є поняття, історію яких слід розглядати у зв'язку з історією культурного життя тюрків. Коли ми говоримо про історію культури, ми маємо на увазі період після появи «розумних людей», тобто «цивілізований» період людства, на відміну від попереднього. У цей період люди, хоч і є частиною природи, почали відокремлювати себе від неї як мислячі істоти. Роздуми про накопичений людьми життєвий досвід, відкриття нових знарядь праці та інших засобів, що полегшують їхнє життя, є однією з основних характеристик людей цієї епохи і відображають спосіб мислення стародавніх людей. Цей чинник лежить в основі відмінностей між етносами та племенами у світовій цивілізації. У цьому контексті деякі слова в лексиконі стародавніх тюрків пов'язані з термінами, які ми перерахували вище. У цьому можна відзначити лексеми, що у сучасних тюркських мовах: «юрт/юрд», «эл», «гюн», «ев», обидва тощо. буд. Цікаво, що у огузській групі тюркських мов поруч із більшістю подібностей цих лексем ми спостерігаємо певні відмінності. Це говорить про те, що певні відмінності в способі життя стародавніх тюрків, їх поглядах на життя і на місцевість, в якій вони проживали, також відображалися в їхній мові та семантиці слів, що використовуються.

Ключові слова: батьківщина, «юрта/юрда», значення, семантика, село, хата.